

KOMMUNTIDNING NR 02.2021

TILLSAMMANS GÖR VI SKILLNAD • FALLTRYGGHET
MEDARBETARE • ATTRAKTIVA STADSKÄRNOR
OM HOT OCH HAT PÅ NÄTET

Rörelseglädje för unga på Gislaveds dansstudio.

- 4 **HENJA UNGBO**
Unga får chans att utvecklas
- 5 **STRATEGI FÖR HÅLLBAR UTVECKLING**
Vad kan du göra för att bidra?
- 7 **SÅ HÄR FUNGERAR BISTÅNDSBEDÖMNING**
Hjälp och stöd till våra invånare
- 8 **FÖRDJUPNING AV ÖVERSIKTSPLANEN**
Viktigt för oss att veta hur du vill ha det
- 10 **ORTEN GISLAVED**
Underhållaren Stubbe Wahlberg om att våga vara sig själv
Danspedagogen Andrea Donoso om att stärka ungas självkänsla
- 13 **KULTURSAMVERKAN I GGVV-KOMMUNERNA**
Vad vill du uppleva och göra?
- 13 **ENKEL VÄG TILL NYA JOBB**
Hjälp till den som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden
- 14 **MEDMÄNSKLIGHET PÅ INTERNET**
Intervju med Marcin de Kaminski om hot och hat på nätet
- 15 **TÄVLING**
Ordfläta på temat medmännisklighet
- 16 **EFFEKTIVARE ENERGIANVÄNDNING I HUSHÅLLEN**
Jan-Ove Rickardsson, energi- och klimatrådgivare tipsar

REDAKTION
Kommunikationsavdelningen

ANSVARIG UTGIVARE
Anna Sanell, tf. kommunikationschef

BESÖKSADRESS
Stortorget 1, Gislaved

POSTADRESS
Gislaveds kommun
332 80 Gislaved

KONTAKTCENTER
0371-810 00
kommunen@gislaved.se

WEBB
gislaved.se

SOCIALA MEDIER
facebook.com/gislavedskommun
@gislavedkommun på Twitter

UPPLAGA/SPRIDNING
14 000 ex./ samtliga hushåll
i Gislaveds kommun

FOTO
Gislaveds kommun, Pixabay

TRYCKERI
Tryckservice i Ängelholm AB

PAPPER
120g & 190g MultiOffset

© Gislaveds kommun 2021

Tillsammans gör vi skillnad!

Vilket fint välkomnande jag fått som ny kommundirektör. Nu har jag arbetat mina första månader och jag är imponerad över vilken bra verksamhet som bedrivs i kommunen, och vilket engagemang som finns hos både medarbetare och kommuninvånare.

Under de månader jag varit på plats har ambitionen varit att lära mig så mycket som möjligt om kommunen, våra verksamheter och de förutsättningar vi har. Jag har genomfört en hel del verksamhetsbesök och fått ta del av vilken fin verksamhet vi bedriver här. Jag har också haft förmånen att träffa företag och olika grupperingar runt om i kommunen i syfte att lära mig så mycket som möjligt, så fort som möjligt, och jag kommer fortsätta med det nästa år.

För mig har Gislaveds kommun funnits på kartan och näthinnan ett bra tag. Kommunen har fina förutsättningar med både landsbygd och flera orter. Här finns ett stort engagemang och starka drivkrafter såväl hos invånare som i närings- och föreningslivet. Det känns riktigt inspirerande och det lockade mig hit. Jag är även imponerad av den omtanke om andra som visar sig så tydligt i de möten jag haft hitintills. Engagemanget, drivkraften och medmänskligheten är en mycket bra grund för att den fortsatta utvecklingen av kommunen ska vara positiv. Jag är övertygad om att vi tillsammans gör skillnad.

En viktig del i kommunens arbete är att kunna möta de behov som finns på ett så bra sätt som möjligt och med omtanke och användarperspektiv i fokus. I det här numret av kommuntidningen är just "medmänsklighet" temat. Medmänsklighet är enligt mig att känna omtanke och medkänsla med andra människor. Bland annat får du möta en av våra kommuninvånare som ägnat stora delar av sitt liv till att stötta och hjälpa andra. Du får också träffa flera av våra medarbetare som varje dag arbetar med att skapa så bra förutsättningar som möjligt för de vi är till för.

Ambitionen för min del är att se till att kommunen är en bra organisation för alla. Jag vill att du som läser den här tidningen ska veta att jag vill använda min roll som kommundirektör på bästa sätt. Jag vill tillsammans med medarbetare skapa värde för dig som invånare, våra besökare och för näringslivet. Med det som utgångspunkt och utifrån förväntningar som finns, ska vi sedan forma hur vi på bästa sätt använder den roll jag bär.

Det känns väldigt roligt att vara på plats och jag har fått ett fint välkomnande från de jag haft förmånen att träffa än så länge. Stort tack!

Jag vill också passa på att önska dig härliga vilsamma helger framöver och ett gott nytt år.

Stefan Eglinger, kommundirektör

Unga får chans att utvecklas

Henja ungo är socialtjänstens egna stödboende för placering av unga i ålder 16–20 år och startades upp i Gislaved 2019. Stödboendet är riktat till ungdomar som bedöms att kunna bo i ett eget boende. De har behov av ett anpassat stöd, men behöver inte vård- eller behandlingsinsatser. Boendets syfte är att under trygga former träna och förbereda ungdomen för ett självständigt boende och vuxenliv. Den unga ska vara så pass mogen och självständig att hen klarar att ha ett eget boende. I dagsläget finns det elva lägenheter.

Målgrupp för Henja ungo är:

- Ungdomar som har en kombination av social eller lindrig neuropsykiatrisk problematik, och behöver stöd för att lära sig att klara av ett eget boende.
- Ungdomar som lämnat familjehem eller institution och som behöver fortsatt stöd på hemmaplan.
- Ungdomar som på grund av hemmiljön behöver ett träningsboende utanför hemmet.
- Ensamkommande ungdomar.

Hur fungerar boendet?

Den unga bor själv i en av våra möblerade lägenheter och får individuellt stöd av personalen på boendet. Tillsammans arbetas det med motiverande samtal och färdighetsträning. Personalen förmedlar kunskap om rättigheter och skyldigheter i samhället, samt förbereder unga för självständiga liv som vuxna.

Vem arbetar på stödboendet?

På Henja ungo arbetar fyra handledare med stöd av en gruppleddare och en enhetschef. Handledare finns på plats vardagar kl. 7–23 och kl. 10–23 under helgen. Det finns sovande personal i beredskap under natten som kan nås på telefon. Varje ungdom har en bestämd handledare, det vill säga en kontaktperson, på boendet. Tillsammans åstadkommer den unga och handledaren en genomförandeplan med tydliga mål som regelbundet följs upp, utifrån socialtjänstens uppdrag och vårdplan. Det finns ett hus där personalen är stationerad dit ungdomarna kan komma för samtal, läxläsning eller för att umgås med varandra och personalen. Ibland anordnas temakvällar med film eller grillning tillsammans, och på loven finns tillfälle att gemensamt åka på kortare utflykter till Isaberg eller Ullared. Ingen dag är den andra lik på stödboendet, då stödet är individuellt anpassat.

Utifrån ett individanpassat stöd erbjuds:

- Stödsamtal
- Stöd till en meningsfull daglig sysselsättning (skolgång eller praktik)
- Stöd i att hantera sin egen ekonomi
- Stöd i skötsel av lägenhet
- Läxläsning
- Fritidssysselsättning
- Kontakt med olika myndigheter
- Administrativt stöd (exempelvis att fylla i blanketter)
- Stöd i matlagning och att handla

Träning i att falla ger ökad trygghet

Fallolyckor är den vanligaste typen av arbetsplatsolyckor och kan leda till långa sjukskrivningar. För att öka tryggheten och samtidigt minska antalet fallolyckor har kommunen startat ett samarbete med Västbo Judoklubb som erbjuder en kurs i falltrygghet.

– Under förra året hade vi medarbetare som var långtidssjukskrivna på grund av benbrott. Förhoppningen är att färre skadas när olyckan är framme, om vi lär oss att falla på rätt sätt, berättar Berat Shabani, enhetschef på personliga assistent teamet.

Utbildningen görs i samarbete med AFA Försäkring och är öppen både för personal och kommuninvånare.

Bra fallteknik kan förebygga skador

Vem som helst kan halka på en isfläck, snubbla hemma eller på arbetsplatsen. Med rätt fallteknik minskas risken för skador vid de fall som inte går att förebygga men som ändå sker. Träningen i fallteknik består i huvudsak av tre delar; balans, styrka och kroppskontroll. Genom att träna upp dessa tre delar är det lättare att hinna parera och undvika fall.

Under senare år har det gjorts framsteg för att undvika fallolyckor genom att bland annat förhindra hala golv, markera nivåskillnader samt öka medvetenheten om vad som kan påverka fallrisken under olika arbetsmoment. Däremot har man inte tränat fysiskt för att förbättra möjligheterna att skydda sig mot fallolyckor. Här vill man nu göra skillnad.

Genom samarbetet med AFA Försäkring, Västbo Judoklubb, Svenska Judoförbundet och kommunen vill man bidra till ökad trygghet, färre sjukskrivningar samt minskade vård- och rehabiliteringskostnader för arbetsgivare och samhället i stort.

Strategi för hållbar utveckling

Hållbar utveckling är ett välkänt begrepp, men det kan vara svårt att sätta fingret på vad det egentligen innebär för just mig. Hur kan kommunen som geografisk plats bidra till att nå de globala målen? Hur kan vi ta ett samlat grepp kring hållbarhetsarbetet och gå från tanke till handling? För att få svar på de frågorna har en strategi för hållbar utveckling tagits fram.

– Det finns ett stort engagemang för frågorna och ambitionen att vara med och skapa en mer attraktiv och hållbar kommun är stark, säger utvecklingsledaren Emma Hansson.

År 2020 genomfördes dialoger där invånare, företag, föreningar och politiker hade möjlighet att ge synpunkter på vad de ansåg vara viktigt för hållbarhetsarbetet i kommunen. Materialet från dialogerna tillsammans med kartläggningen 'Hur är läget, Gislaveds kommun?' och de globala målen ligger till grund för innehållet i strategin.

Hur ska strategin användas?

– Strategin ska hjälpa till att få fler att se sin egen del som en pusselbit i arbetet med att skapa ett hållbart samhälle. Den ligger till grund för vad olika aktörer gemensamt måste göra. Alla som bor, arbetar och driver företag inom kommunens gränser är medskapare i hållbarhetsarbetet, säger Emma.

I strategin finns sju prioriterade områden som årligen ska följas upp. Områdena är:

- Hållbar användning av mark och vatten
- Gröna och inkluderande samhällen
- Välmående människor som kan nå sin fulla potential
- En inkluderande och motståndskraftig arbetsmarknad
- Kommunikationer och relationer för hela kommunen
- En klimatneutral kommun driven av förnybar energi
- Medvetna konsumtions- och produktionsmönster

Vad kan du göra för att bidra?

Du kan göra skillnad genom att ersätta gamla rutiner med nya, mer hållbara vanor. Du kanske är en mästare på att laga mat på rester? Det minskar matsvinnet och främjar hållbara konsumtions- och produktionsmönster. Du kanske är tränare för ditt barns fotbollslag? Det ger dig energi, glädje och barnen får en meningsfull fritid, vilket bidrar till mer välmående människor. Du kanske cyklar till och från arbetet eller skolan? Det bidrar till bättre luft, mindre buller och mindre utsläpp.

Läs strategin och mer om arbetet på: gislaved.se/hallbarutveckling

Jessica Attelid, aktivitetssamordnare

Välkomnar seniorer till träffpunkten Gislow

Jessica Attelid arbetar som aktivitetssamordnare på en av kommunens träffpunkter. Här möter hon 70–100 seniorer varje vecka. Jessica jobbar för att ge fler seniorer en innehållsrik och meningsfull vardag.

I höst smygöppnade träffpunkterna igen efter en lång tids uppehåll på grund av coronapandemin och det blev ett kärt återseende.

– Det var tråkigt att behöva stänga, men det var ett måste, berättar Jessica. Jag fick tillfälligt andra uppdrag och arbetsuppgifter. Bland annat hade jag hand om centralagret för skyddsutrustning för covid-19, det var annorlunda och häftigt att få göra. Just nu håller vi på att avlägsna lagret men ett krislager ska vara kvar.

Digital träffpunkt för att inkludera fler

Under tiden träffpunkterna varit stängda har Jessica haft tid att fundera på hur hon vill utveckla verksamheten. En utmaning är att nå ut till fler seniorer och locka nya deltagare. För att sprida ryktet om vad som finns att göra på träffpunkterna till fler, har hon bland annat tagit hjälp av hemtjänstpersonalen. Just nu jobbar Jessica för att fler ska kunna vara delaktiga i aktiviteter hemifrån och planerar för att starta upp en digital träffpunkt.

– Om jag kan hjälpa en enda person att mötas digitalt över en kopp kaffe istället för att sitta ensam hemma har jag lyckats, säger Jessica.

Hon berättar att seniorerna är mer digitala än vad de själva tror, många pratar regelbundet med sina barn och barnbarn genom exempelvis videosamtal. Att delta på en digital träffpunkt kommer att gå till på liknande sätt. Tanken är att man bjuds in till en digital aktivitet, det

skulle kunna vara en kaffestund, högläsning eller kortspel, som du ansluter dig till via en mobilenhet, läsplatta eller dator. Jessica har som mål att starta upp runt årsskiftet. Just nu tittar hon och Åsa Dahlqvist, som är verksamhetschef, på olika lösningar för hur det skulle kunna gå till.

– Vi har ett samarbete med Seniorportalen, vilket är en webbplats och digital portal som erbjuder mängder av föreläsningar, filmer, aktiviteter och vardagstjänster med mera. Vi kan exempelvis se konserter från Spira i Jönköping via den digitala portalen, säger Jessica.

Meningsfull vardag

Träffpunkt Gislow i Gislaved, där Jessica jobbar, är en fristående träffpunkt för seniorer som bor hemma. Träffpunkten är öppen för alla och alla ska känna sig välkomna. På Gislow samarbetar man med kommunens seniorer och pensionärsföreningar i olika aktiviteter, studiecirkel och möten.

– Det är som en fritidsgård för äldre. Cafét är öppet varje vardag klockan 9–15 så det blir mycket prat och mycket kaffe, säger Jessica. Alla sorters samtalsämnen lyfts och här finns alltid någon som lyssnar, det minskar ensamheten för många.

På träffpunkten finns flera olika aktiviteter för både yngre och äldre seniorer och många kommer till träffpunkten för att äta en lagad måltid. Jessica berättar att genom att gå till träffpunkten varje dag skapar det goda vardagsrutiner som att gå upp, klä på sig och komma iväg. Rutinerna blir till en meningsfull vardag och bättre livskvalitet samtidigt som dagarna får ett innehåll.

Så här fungerar biståndsbedömning

För dig som till exempel behöver hjälp med sysslor i hemmet eller din personliga omvårdnad finns det stöd att få från kommunen. Många undrar hur det fungerar. Här kan du läsa om hur vi arbetar med det som kallas för biståndsbedömning.

Som kommun har vi ett ansvar att stötta och hjälpa våra invånare genom hela livet. Om du inte klarar din vardag själv kan du få hjälp med att utföra ärenden, städa eller sköta din personliga omvårdnad. Det stöd du får ska stärka dina möjligheter att leva ett självständigt liv och är en laglig rättighet enligt socialtjänstlagen (2001:543), SoL.

Om du själv saknar förmågan att klara dina behov är vår utgångspunkt att i första hand erbjuda stöd genom insatser i din vardagsmiljö. Stödet ska vara ett komplement till det du klarar själv så att du uppnår en skälig levnadsnivå.

Vad kan du få hjälp med?

De flesta som kontaktar kommunen för första gången önskar ett trygghetslarm eller hjälp med praktiska saker i hemmet, som städning, tvätt eller hjälp med att handla. Det kan också vara hjälp med personlig omvårdnad, avlastning på olika sätt eller ett vård- och omsorgsboende.

Biståndsbedömning

När du gjort en ansökan om de insatser du behöver hjälp med prövas din ansökan utifrån ditt behov, genom det vi kallar biståndsbedömning.

Hur går en bedömning till?

Biståndshandläggaren gör ett hembesök eller har kontakt med dig och/eller eventuella närstående via telefon för att utreda behovet. Handläggaren gör sedan en bedömning utifrån socialtjänstlagen och de riktlinjer som socialnämnden har beslutat. Riktlinjerna är endast en vägledning, i varje fall utgår vi från ditt individuella behov. När beslut har fattats skickar handläggaren ett uppdrag till utföraren. Utförare kan vara hemtjänstgruppen eller ett vård- och omsorgsboende.

Vård- och omsorgsboende

För att du ska få (beviljas) en plats på ett vård- och omsorgsboende ska bedömningen visa att du inte kan uppnå skälig levnadsnivå i hemmet och minst ett av följande kriterier ska vara uppfyllt:

- Ditt omvårdnadsbehov är stort över hela dygnet och/eller kombinerat med oförmåga att kalla på hjälp.
- Du uttrycker en stark/ständig oro och/eller kan vara en fara för dig själv.
- Du har ett hälsotillstånd som påverkar förmågan att fungera i ordinärt boende med punktinsatser av hemtjänst.

Bedömningen utgår alltid från ditt individuella behov och biståndshandläggaren tar hänsyn till eventuell psykisk ohälsa eller ensamhet samt din egen upplevelse av livssituationen. För att erbjuda en plats ska ditt behov visa tydligt att du behöver en vård- och omsorgsplats. Vid ett eventuellt nej (avslag) informerar vi om vad det finns för hjälp att få i ditt eget hem så att du får en fungerande vardag.

Riktlinjerna för bedömning av vård- och omsorgsboende beslutades av socialnämnden i maj 2018. Sedan dess har ingen förändring gjorts. Bedömningskriterierna ser likadana ut i nästan alla kommuner i Sverige och de allra flesta som ansöker om vård- och omsorgsboende får en plats. Till den sista oktober i år har vi fått 102 ansökningar. Av dem fick 12 personer ett nej. Under 2020 var det 130 ansökningar och 22 fick nej. I de fall en person inte får någon plats på ett vård- och omsorgsboende har en bedömning gjorts att behovet kan tillgodoses på annat sätt, vanligast är med insatser i vardagsmiljön.

Är du inte nöjd med beslutet?

Om du är missnöjd med hela, eller delar av det beslut som fattats kan du överklaga. Överklagan ska skickas till kommunens socialförvaltning inom tre veckor från den dag du fick ta del av beslutet. Vill du ha hjälp att överklaga kan du kontakta din biståndshandläggare.

Ansök om bistånd

Använd vår e-tjänst gislaved.se/hjalpforaldre eller ring kontaktcenter på 0371-810 00 för att komma i kontakt med en biståndshandläggare.

Riktlinjer för biståndsbedömning
finns på: gislaved.se/styrdokument

Viktigt för oss att veta hur du vill ha det

En viktig del i kommunens planarbete är att i ett tidigt skede lyssna in vad kommunens invånare, föreningar, näringsliv, politiker och andra tycker om orternas utveckling och framtid. Vi vill veta hur du som lever och verkar i kommunen vill ha det och därför anordnas medborgardialoger och samråd.

Fördjupning av arbetet med att utveckla orterna Anderstorp och Gislaved

Förra vintern skedde dialoger med unga och vuxna om Anderstorps och Gislaveds utveckling, i dialogarbetet kring fördjupning av översiktsplanen (föp), för de båda orterna. Resultatet av dialogerna visade att tryggare stationsläge i Gislaved, fräschare bangolf i Anderstorp, fler mötesplatser för unga och tydligare helhetsgrepp vid bygge av nya bostadsområden, var några av prioriteringarna. Invånare i Anderstorp och Gislaved tycker behöver göras i framtiden.

Flera steg för att ta fram underlag till fördjupningen

Kommunens arbete med att ta fram fördjupningen av översiktsplanen fortsätter. Utifrån dialogresultatet tas ett samrådsförslag fram av en projektgrupp bestående av tjänstepersoner från förvaltningar och föreningar. Förslaget lyfts sedan upp till kommunstyrelsen som beslutar om förslaget är godkänt och ska ställas ut för samråd. Under samrådet får de som vill, en möjlighet att lämna synpunkter på förslaget. Samrådet är planerat att genomföras under februari–mars 2022. I vilken form samrådet sker är inte bestämt ännu. Efter samrådet sammanställs de inkomna synpunkterna i en samrådsredogörelse och eventuella revideringar görs av planförslaget. Det reviderade planförslaget ställs därefter ut för granskning och det beräknas ske under sommaren 2022. Även då har alla som vill, en chans att lämna synpunkter till kommunen. Fördjupningen av översiktsplanen för Gislaved och Anderstorp är beräknad att antas av kommunfullmäktige under hösten 2022.

Det här är en fördjupning av översiktsplanen

Medan den kommunomfattande översiktsplanen har en viktig roll i kommunens arbete att formulera strategier för en långsiktigt hållbar utveckling, kan en fördjupning beskrivas som ett förtydligande av ett specifikt delområde. En fördjupning av översiktsplanen är mer detaljerad och samrådsmed bland annat invånare och näringsliv innan den antas av kommunfullmäktige. Den fördjupning av översiktsplanen som senast antogs var för Smålandsstenar och Skeppshult år 2018.

Illustration: Vecteezy.com

Urval av synpunkter på frågor om Anderstorps och Gislaveds framtid

Vi har valt ut några av alla de synpunkter som kom in i dialogerna och sammanfattat dem.

Vad vill du förändra: "Utveckla våra orter utifrån gång, cykel och kollektivtrafik."

Det måste bli lättare att ta sig från A till B genom att gå, cykla eller åka kollektivt. Orterna måste utvecklas utifrån de som väljer hållbara färdmedel. Cyklister ska ha förtur där huvudcykelväg korsar bilväg. Gislaveds busstation är otrugg, otrevlig och inte särskilt tillgänglig för gång- och cykeltrafikanter. Förbättra "genväg" till busstationen för att slippa korsa större gata och ner för en hal och brant slänt. Gislaveds stationsläge behöver bli ett tryggt och tillgängligt stationsläge (en naturlig mötesplats med utrymme för cykelparkering).

Vad saknar du: "Det behövs fler mötesplatser och utökad service för unga."

Unga behöver fler mötesplatser för att umgås och kunna vara sociala. Fler utomhusaktiviteter behövs. Vi behöver också fler restauranger, internetcaféer och klädaffärer – bygg upp pulsen som finns i städer som Växjö, Jönköping, Halmstad och Göteborg.

Vilka områden använder du för rekreation och fritid: "Gisleområdet är attraktivt för fritidsaktiviteter."

Promenerar ofta i Södergårdsområdet och Skomakar-gärdet. Tycker att Gisleområdet är väldigt attraktivt för invånarnas fritidsaktiviteter.

Fler synpunkter finns i webbnyheten "Det här vill invånarna i Anderstorp och Gislaved förändra i framtiden" på: gislaved.se

Torgparken i Gislaved

Tillsammans skapar vi attraktiva stadskärnor

Vet du vad gatubredder, blommor, granitsten, fönster och vattenspel har gemensamt? De är alla nycklar till att skapa harmoni i den offentliga miljön där du och alla andra som bor och verkar i kommunen rör sig. Allt detta ingår i kommunens stadsmiljöprogram.

De centrala delarna av en ort är viktiga för kommuninvånare, besökare och näringsliv. De utgör ofta det viktigaste offentliga rummet i våra tätorter, de berör alla och är allas angelägenhet. I december 2020 antog kommunstyrelsen "Stadsmiljöprogram för Gislaved, Anderstorp och Smålandsstenar". Syftet med stadsmiljöprogrammet är att skapa attraktiva stadskärnor genom att ta tillvara och utveckla de kvaliteter som finns idag och att samordna de insatser som görs i framtiden.

Inspiration och stöd

Programmet fungerar som inspiration och stöd för alla som arbetar med att förvalta och sköta det offentliga rummet. Det offentliga rummet är platser som är avsedda för att kunna användas av vem som helst, i motsats till en privat yta. Det kan exempelvis vara ett torg, en park eller en yta framför en butik.

Ökad attraktivitet och trivsel för alla i omgivningen

Stadsmiljöprogrammet riktar sig till dig som på något sätt är med och bidrar till förändringar i stadsmiljön, så som fastighetsägare, handlare, företagare, invånare och kommunens olika förvaltningar. Målet är att upplevelsen i centrum ska bidra till en god helhetsverkan som ökar attraktiviteten och trivseln för alla som vistas här.

Harmoni och ökad livskvalitet för invånare och besökare

Tanken med programmet är att det ska bidra till att skapa en estetiskt tilltalande och funktionell stadsmiljö där färg, form och materialval skapar harmoni och ger invånare och besökare ökad livskvalitet. Programmet är en samordning av hur trivsamma miljöer och ett tydligt uttryck på offentliga platser kan skapas.

Programmet har tagit utgångspunkt i kommunens tre större orter; Anderstorps, Gislaveds och Smålandsstenars centrala delar, men delar av programmet kan också användas i de mindre tätorterna. Tätorternas centrala delar skiljer sig i viss mån från varandra men det finns också många likheter.

Beskrivning av tätorternas centrala delar

- Anderstorp har en bred central gata med breda gångbanor där handel och service är placerad.
- Smålandsstenar domineras av Nissastigen som bidrar till människors rörelse och ger underlag för handeln samtidigt som vägen ger en tydlig barriäreffekt.
- Gislaved har två handlegator med olika karaktär och innehåll, men också centrala grönytor för vila och vistelse.

Läs mer om stadsmiljöprogrammet på: gislaved.se/stadsmiljoprogram

Stubbe Wahlberg, underhållare

Det är coolt att vara annorlunda!

Vid Stortorget i Gislaved ligger Hotell Nissastigen och Ströget, som egenföretagaren och underhållaren Stubbe Wahlberg kallar sitt andra hem. På restaurangen har han varje torsdag ett populärt popquiz, och det är här vi träffar honom för att prata om Gislaved, men också om medmänsklighet som är temat i det här numret.

Stubbe har under många år arrangerat festivaler och fester över hela kommunen så som Sunkträsket, och Barn- och familjefestivalen. Det är många invånare som upplevt 'Stubbes lattjo lajban-låda, trolleri och lyckohjul' samt träffat hans alter egon 'Svinto' och 'Subban'. Subban har bland annat sprungit värruset i peruk och åtsittande klänning. Stubbes viktigaste ledord är att det är coolt att vara annorlunda.

Gamla marknadsplatsen i Gislaved

Stubbe har bott i Gislaved större delen av sitt liv, men bor sedan ett par år med sin sambo i Hällabäck. Han växte upp i närheten av det vi i dag kallar 'gamla marknadsplatsen'. Stubbe gillar just att det är nära till allt i Gislaved. Platsen där det flera gånger om året ordnades marknad, med massor av stånd, karuseller och annat skoj, är ett av de finaste minnena från barndomen;

– Det var kul att leta serietidningar och godis, det var så mycket liv och rörelse och jag kunde vara mig själv. Jag längtade nästan ihjäl mig till att det skulle bli marknadsdag, och det är lite tråkigt att det inte längre arrangeras, säger Stubbe.

Mobbad i grundskolan

Stubbe stannade kvar i kommunen efter uppväxten, även om det inte var självklart. Han är uppvuxen i ett tryggt hem där han uppmuntrades till att vara sig själv, men i skolan fanns det de som inte alls uppskattade att Robert, som han kallades då, inte var 'som alla andra'.

– Jag blev mobbad varje dag i grundskolan, förnedrad, påhoppad, och de drev med mig för att jag var annorlunda, bland annat för min stubbfrisyr. Det var mobbarna som först gav mig öknamnet "Stubbe", säger han.

När han var yngre var det musiken som blev den stora räddningen, musiken har alltid betytt mycket för Stubbe. Han kände sig accepterad först i gymnasiet, där fanns de med samma intressen och han fick kompisar. Robert började inte kalla sig själv Stubbe förrän i vuxen ålder.

– Jag flydde inte Gislaved, utan valde att stanna. När jag var 27 år bestämde jag mig också för att ta det där namnet Stubbe, och göra det till mitt. Robert var så svårt att säga på småländska (Åbet), säger Stubbe.

I dag hyser Stubbe inget agg mot de som mobbade. När han för några år sedan var på Roskildefestivalen med vänner, kom en av mobbarna fram och bad om ursäkt. Killen berättade att han legat uppe på nätterna och tänkt mycket på hur illa de behandlade Stubbe.

– Det var stort att den där killen vågade komma fram och erkänna. Mina polare undrade varför jag förlät honom. Jag sa att det är ingen mening att sjunka till deras nivå, det är viktigare att gå vidare. Att vara lycklig, och dela med sig av sin glädje till andra, säger Stubbe.

Ideellt engagemang för att stötta andra

När Stubbe växte upp fanns inte organisationer som stöttade barn mot mobbning och man pratade inte om utanförskap. Han upplevde den negativa sidan av att inte passa in, men har vänt det svåra till något positivt. Sedan många år ägnar han stora delar av sin tid till att hjälpa andra, de som har det svårt.

– Allt det där jobbiga, det blev till slut en drivkraft som gjorde mig stark. Jag har med mig en tydlig värdegrund hemifrån om att alltid stå upp för den lilla människan, och nu ger jag tillbaka, säger Stubbe.

Under flera år arbetade han ideellt på Hela Människan med att bland annat hämta upp möbler, prylar och kläder som skänktes till välgörenhet. Stubbe är också initiativtagare till Gislaved för Musikhjälpen som under nio års tid drog in nära en miljon i välgörenhet, till de som drabbats av humanitära katastrofer.

– Jag började samla in pengar till Musikhjälpen eftersom jag gillar musik och att hjälpa andra. En bra combo, säger Stubbe.

Vi måste prata om hur vi betar oss mot varandra

Stubbe tycker det är viktigt att vara eldsjäl, för det ger ringar på vattnet och skapar engagemang hos andra.

Han arbetar, förutom som underhållare, även som konferencier och föreläsare ute på arbetsplatser och skolor, där han pratar om att det är viktigt att alla får vara som de vill. Stubbe uppträder också ofta för personer som har funktionsvariation, och tycker att medmänsklighet är en av de allra viktigaste egenskaperna.

– Vi måste visa omtanke för varandra, och stötta upp där det behövs. Vi behöver berätta vad vi varit med om, för att hjälpa varandra. Ofta krävs det exempelvis att någon ställer sig upp och berättar att hen varit mobbad för att andra ska våga göra detsamma, säger Stubbe.

Det förebyggande arbetet för att hindra mobbning är viktigt. Enligt honom behöver vi alla ta ett ansvar för att prata om vår miljö och hur vi betar oss mot varandra.

Till de som är utsatta för mobbning

hälsar Stubbe: Det kommer bli bättre,

ge inte upp utan håll ut. Alla ska få vara som de vill och det är jag ett bevis på, säger han. Du är inte ensam!

Stärker unga genom dansen

När **Andrea Donoso** flyttade till Gislaved 2002 var målet att kunna erbjuda dans på samma nivå som i storstäderna. Idag är Gislaveds dansstudio en etablerad verksamhet för barn och unga. Varje år går gymnasieelever vidare från estetiska programmet till yrkesutbildningar inom dans. Just nu dansar cirka 180 elever från hela kommunen i kvällskurser och danslektioner dagtid.

– Vår verksamhet riktar sig till barn och unga, men vi vill nå en så bred målgrupp som vi bara kan. Alla är välkomna oavsett om man vill dansa för att det är kul eller om man vill ta sig vidare inom dansen, säger Andrea.

Genom åren har verksamheten vuxit och man försöker ständigt hitta nya sätt att inkludera fler målgrupper.

En utmaning är behålla deltagarna när de kommer upp i tonåren och ofta slutar med sina fysiska aktiviteter.

– Psykisk ohälsa är ett stort problem idag, särskilt bland unga tjejer. Jag vill göra skillnad och stärka våra ungdomar med dansen som redskap. Genom dans får de utlopp för alla känslor man kan ha som tonåring. Att dansa är ett sätt att uttrycka sig. Danssalen blir en fristad där ungdomarna kan uttrycka sig genom rörelse, säger Andrea.

Vad betyder dansen för våra ungdomar?

– Dansen betyder jättemycket, på många olika plan.

Här kan du hitta nya vänner som har samma intresse och tillsammans kan ni göra något kul. I danssalen uppmuntras du till att vara delaktig och våga ta plats, vilket bygger upp självförtroendet, säger Andrea.

Under träningen vill man att dansarna ska våga ställa frågor och analysera varför de gör saker. Man pratar en del om normkritik och allas lika värde. Dansvärlden är väldigt normbrytande, eftersom både tjejer och killar rör sig på ett sätt som vi inte är vana vid. I danssalen får eleverna även med sig viktiga egenskaper som att vara respektfulla och öppna. De får lära sig att tro på sig själva samtidigt som de kan vara ödmjuka och lära sig av andra.

Kravlös rörelseglädje genom dansträning

I danssalen jobbar man mycket med rörelseglädje och att eleverna spontant ska hitta rörelser till musiken. Det börjar redan i de unga åldrarna, men då på ett mer lekfullt sätt.

– Vi vill medvetet gå ifrån att lära barnen att dansa som vi vuxna, utan istället lära dem att uppleva rörelse, säger Andrea. Jag vill att de ska lära känna sin kropp och förstå att den är ett redskap som de måste experimentera med. Dansträningen är inte ett uppvisningsmoment utan en uppmuntran till rörelseglädje snarare än krav på prestation.

Nima Najari, arbetsmarknadscoach och Aeman Hajkador, arbetssökande

Rustar människor för arbetslivet

Kommunen jobbar för att alla som kan ska försörja sig genom eget arbete. På arbetsmarknadsenheten (ame) erbjuds bland annat arbetsträning och praktik för att uppnå detta mål. Där kan du som varit arbetslös en längre tid, får ekonomiskt bistånd eller är nyanländ flykting få hjälp med detta. Det är kommunens socialsekreterare som remitterar deltagare till ame, men du kan också bli remitterad från Arbetsförmedlingen.

Nima Najari jobbar som arbetsmarknadscoach och gruppleddare på arbetsmarknadsenheten. I sitt arbete möter han de personer som står allra längst från arbetsmarknaden. Genom coachande samtal och vägledning är målet att så många som möjligt ska bli självförsörjande. Ibland kan praktik vara en landningsbana innan det ges möjlighet till en anställning.

– Vi jobbar mycket på individnivå och skraddarsyr en handlingsplan för var och en, dels för att ge rätt förutsättningar men även för att möta personen där den faktiskt är. Vi vill rusta våra deltagare med arbetsmarknads-kunskaper och göra dem redo för studier eller arbete, säger Nima.

Att ge deltagarna rätt arbetsmarknads-kunskaper handlar om att lära ut grundläggande kunskaper om hur arbetsmarknaden ser ut och hur den fungerar. Några av deltagarna behöver lära sig sociala och kulturella koder som att ta av sig jackan på en intervju eller sköta arbetstiderna. Andra behöver lära sig yrkessvenska, det vill säga lära sig det språk som används på arbetsplatsen

och öka det allmänna ordförrådet som är vanligt i arbetslivet. Nima berättar att den största utmaningen i arbetet är att få målgruppen att förstå vilket ansvar de själva har för att lyckas.

Vad är det bästa med ditt jobb?

– Att få chansen att göra skillnad i människors liv och när vi lyckas att få ut en person i arbete, det är det som gör det värt att fortsätta jobba vidare, säger Nima.

På väg ut i arbetslivet

Antalet inskrivna personer på arbetsmarknadsenheten kan variera och verksamheten är i rörelse hela tiden. En av deltagarna heter Aeman Hajkador, som bor med sin familj i Smålandsstenar och kom till Sverige från Syrien för sex år sedan. Aeman har varit på ame och arbetat med Nima under två månader och har nu en anställning på gång.

– Nima är professionell och har hjälpt mig mycket, säger Aeman. Jag har fått bra vägledning och lärt mig bättre yrkessvenska. Tack vare arbetsmarknadsenheten har jag fått kontakt med en ny arbetsgivare.

Är du intresserad? Läs mer om vad arbetsmarknadsenheten erbjuder på: gislaved.se/arbetsmarknadsinsatser

Enkel väg till nya jobb

Kommunens arbetsmarknadsenhet arbetar för att hjälpa individer som befinner sig långt ifrån arbetsmarknaden till arbete eller studier. Genom ett tätare samarbete med Arbetsförmedlingen finns det nu möjlighet att erbjuda fler personer chans till ett nytt jobb. Samarbetet går ut på att företag som har arbetsuppgifter av det enklare slaget snabbt kan få tag på flexibel och kompetent personal från vår kandidatbank. I kandidatbanken finns personer som är inskrivna på arbetsmarknadsenheten. Det kan exempelvis vara personer som varit arbetslösa en längre tid eller saknar arbetslivserfarenhet.

– Genom att matcha behovet som finns på företaget med rätt person hos oss erbjuds en smidig introduktion och ett löpande stöd under hela processen. Den som anställer en person från vår kandidatbank får ekonomiskt stöd och vi säkerställer att kandidaten är rätt rustad genom vår interna kvalitetsprocess, säger projektledaren Louise Moberg.

Det finns fortfarande behov av personal som kan utföra enklare jobb på arbetsmarknaden, trots att vi går mot en mer digitaliserad framtid där den typen av jobb automatiseras. Det kan exempelvis vara emballering eller packning.

Paketlösning för samarbetspartners

Den främsta prioriteringen nu är att knyta an nya samarbetspartners till projektet. De gäller att båda parter ser fördelarna med att få avlastning till de enklare

arbetsuppgifterna. Istället för att lägga tid och resurser på att dessa uppgifter kan företaget snabbt få in en ny resurs och istället fokusera på sin kärnverksamhet. Samtidigt får en person som står långt från arbete möjlighet att komma ut och skaffa sig meriter och arbetslivserfarenhet.

– Vi kan erbjuda en paketlösning. Vi coacher finns med som stöd hela vägen och kommer ut på plats för att stötta vid behov, säger arbetsmarknadscoachen Nima Najari. Vi försöker hela tiden etablera nya samarbetspartners som kan erbjuda platser till våra deltagare, så därför anpassas vår verksamhet efter de behov som finns i samhället och på arbetsmarknaden.

Ett exempel på ett lyckat samarbete är Semhar Gebremichael Gebrey som nu har fått anställning hos OnePartnerGroup och arbetar nu på Gislaveds Gummi AB. Semhar var på arbetsmarknadsenheten i ett par månader innan hon fick chansen att komma ut till en industri och jobba. Här gjorde hon stora framsteg byggde upp sina kunskaper. Semhar lärde sig arbetet snabbt och fick sedan anställning.

– Jag är väldigt tacksam över insatserna jag fick på arbetsmarknadsenheten. Kunskaperna gjorde att jag kom till ett arbete. Stort tack till OnePartnerGroup som trodde på mig och anställde mig, säger Semhar.

Kultursamverkan i GGVV-kommunerna

Nu ska det kulturella utbudet för Gnosjöregionens invånare öka med hjälp av ett nytt samverkansavtal. I GGVV-kommunerna ingår Gislaved, Gnosjö, Vaggeryd och Värnamo. Det nya avtalet för kultursamverkan ska vidga utbudet och omväxlingen för invånarna samt öka attraktiviteten och tillgängligheten till kommunerna genom en sammanhållen kulturregion. Samverkansavtalet kommer att gälla när det är underskrivet av respektive nämnd, vilket troligen är efter årsskiftet.

Överenskommelsen tillgängliggör lokala resurser som finns för skolbarn, skolungdomar och föreningar i kommunerna. Villkoren invånarna har i sin kommun ska även kunna erbjudas av grannkommunerna. Exempelvis ger det möjlighet för skolklasser att utan kostnad besöka kulturmål hos grannkommunerna. På samma villkor får föreningar möjlighet att hyra möteslokaler och scener, exempelvis Gummifabriken i Värnamo och Gislaveds konsertsal med mera.

Samverkansavtalets syfte

Genom att öka kulturutbudet och göra det tillgängligt för grannkommunernas invånare ses som en positiv upplevelse. Med hjälp av avtalet kan kulturutbudet synliggöras och höjdpunkter från respektive kommuns kulturprogram lyftas fram.

I avtalet vill man även poängtera att de egna invånarna alltid har företräde till sin kommuns kulturaktiviteter. Kommunens invånare ska inte behöva stå tillbaka för att det kommer invånare från grannkommunerna som också vill ta del av kulturutbudet.

Vad vill du uppleva och göra?

Kolla runt på respektive kommuns webbplatser efter aktiviteter: gislaved.se, gnosjo.se, vaggeryd.se och varnamo.se

Medmänsklighet på internet

Samtalsklimatet på nätet har förändrats på senare år. Hat, hot och kränkningar, framför allt på sociala medier, är ett växande problem och kan utgöra ett hot mot demokratin. Det menar Marcin de Kaminski, chef för säkerhet och innovation på människorättsorganisationen Civil Rights Defenders.

– Yttrandefriheten är grunden i vårt demokratiska samhälle och det fina med internet är att alla människor kan göra sin röst hörd. Makten att uttrycka sig blir allas, vilket ger en frihet och något jag tycker att vi ska värna om. Med friheten kommer också ett ansvar att bidra till ett trevligt samtalsklimat, säger Marcin.

Marcin har en bakgrund som rättssociolog och internetforskare med särskild expertis inom gränslandet mellan teknologi och mänskliga rättigheter. I sitt arbete ser han att hot och hat på nätet, och framför allt i sociala medier blir allt vanligare. Det leder i sin tur oftare till att människor inte vågar skriva det de vill på grund av rädsla att bli utsatta.

– Om samtalsklimatet enbart består av drev och hat, eller en känsla av det, kommer färre människor att uttala sig och kommunicera. Det blir på sikt ett hot mot demokratin som vi känner den idag, säger Marcin.

Åtta av tio anpassar eller avstår från att publicera på nätet

Det kan vara enkelt att skriva nedsättande saker om andra när man känner sig distanserad bakom sitt tangentbord eller sin mobiltelefon. Fler och fler undviker av den anledningen att vara med i diskussioner kring samhällsfrågor och samtalet blir därmed enkelriktat. I en undersökning som Brottsoffermyndigheten gjort uppger över 80% att de anpassar hur de uttrycker sig, och avstår från att publicera på nätet för att undvika hot eller hat.

Hårdare ton de senaste åren

Marcin märker i sitt arbete att tonen har blivit hårdare de senaste åren. Han menar att det ofta beror på en frustration hos människor och att reaktioner belönas på de sociala plattformarna, vilket gör att sådant innehåll sprider sig snabbt. Han konstaterar också att det i de flesta fall är vuxna som är drivande. Det finns en bra riktlinje som alla borde följa, menar Marcin.

– Tänk att personen du skriver till, eller om, står framför dig. Då får du en empatisk koppling och det blir lättare för dig att uttrycka dig på ett respektfullt sätt, säger Marcin.

Marcin de Kaminski

Internet är viktigt för yttrandefriheten, samtidigt minskar det yttrandefriheten. Hur hänger det ihop?

– Internet är en stor tillgång och möjlighet. Om vi hjälps åt att använda det på rätt sätt vågar människor uttrycka sina åsikter. Det är allas ansvar att diskussioner på nätet hålls på en respektfull nivå. De som administrerar exempelvis en grupp på Facebook har ett jätteansvar för det som skrivs även av gruppens medlemmar. Det är inte ansvarsfullt att tillåta trakasserier, hot eller hat, säger Marcin.

För att skapa ett bättre klimat på internet menar han att det är viktigt att hitta balansen mellan det som är olämpligt och det som är olagligt.

– Ju mer du använder dig av en ton som är olämplig, desto större är risken att du även passerar gränsen till det som är olagligt. Du har rätt att uttrycka dig så länge du inte kränker någon annan. Gör du det, kränker du den personens yttrandefrihet. Du som individ har ett ansvar att bidra till en respektfull ton både när du skriver och läser, säger Marcin.

Ser du att någon skriver något som är oacceptabelt? Låt det inte bli normalt! Reagera och agera.

Har du utsatts för hot eller hat?

Till dig som har utsatts för hot eller hat vill Marcin säga: Du är inte ensam. Prata med andra för att få stöd.

– Det blir lättare att hantera det du utsätts för om du delar det med någon annan. Be en kompis att hålla koll på ditt flöde när det är som jobbigast. Dokumentera och polisanmäl. Kom också ihåg att du inte står och faller med hatet, även om det känns så just då, säger Marcin.

På webbplatsen [tystnainte.se](https://www.tystnainte.se), som drivs av Brottsofferjouren finns stöd och hjälp för dig som utsatts för trakasserier, hot eller hat.

Tävla och vinn

A	N	S	P	R	Å	K	S	L	Ö	S	G	I	L	G	N	Ä	G	L	L	I	T
E	R	A	V	I	G	D	Å	R	E	S	P	E	K	T	F	U	L	L	U	N	Ä
X	U	N	S	K	Ö	T	A	R	E	R	A	L	D	N	A	H	E	B	G	T	M
T	P	E	M	P	A	T	I	A	H	C	A	O	C	S	M	O	D	G	N	U	E
N	P	G	O	D	H	J	Ä	R	T	A	D	G	U	D	I	A	L	O	G	I	D
A	M	N	E	S	T	I	L	L	I	T	N	E	F	Ä	L	T	A	R	E	T	L
M	U	U	A	S	S	I	S	T	E	R	A	N	D	E	J	A	T	K	Ä	I	A
U	N	V	Å	R	D	N	A	D	S	H	A	V	A	R	E	M	M	B	R	O	R
H	T	T	I	L	L	G	I	V	E	N	P	L	Ä	J	H	V	A	R	M	N	E
T	R	O	P	P	U	S	Y	S	K	O	N	G	E	M	E	N	S	K	A	P	D
P	A	K	S	L	L	Ä	S	G	I	D	I	S	E	S	M	Ö	D	M	J	U	K

Gör så här:

Leta reda på minst 20 stycken ord på temat 'medmänsklighet' som finns i flätan. De är minst fyra bokstäver långa. Orden finns både horisontalt och vertikalt. De skrivs både fram- och baklänges. Lycka till.

Grattis till vinnarna av förra ordflätan som får varsin mössa och scarf för att hålla värmen i vinter!

- Monika Larsson, Burseryd
- Thore Hammarstig, Gislaved
- Sara Aronsson, Reftele

Skicka in ditt svar senast 31 mars 2022.

Du kan posta ditt svar till: Gislaveds kommun, Kommunikationsavdelningen, 332 80 Gislaved. Märk kuvertet med 'Kommuntidning'. Du kan även e-posta orden till: kommuntidning@gislaved.se Kom ihåg att ange namn och postadress.

Genom att skicka in tävlingsbidraget, samtycker du till att ditt namn och bostadsort publiceras i nästa nummer om du vinner. Vi drar tre vinnare som får varsitt pris.

Visste du att

... nu kan du på ett enkelt sätt ansöka om pendlingsbidrag på kommunens webbplats via en ny e-tjänst? Du som bor i kommunen och pendlar till exempelvis högskola, universitet eller yrkeshögskola kan ansöka om bidrag. Läs mer på: gislaved.se/pendlingsbidrag

... i år delar kommunen för första gången ut ett hållbarhetsstipendium? Detta för att belöna eller stimulera insatser, åtgärder och kunskaper inom hållbar utveckling. Med hållbar utveckling menas insatser, åtgärder och kunskaper för att stärka den ekonomiska, miljömässiga eller sociala hållbarheten.

... i Digilabbet kan du prova på olika typer av digitalt skapande? Experimentera eller diskutera spelkultur och demokrati. Läs mer på: kulturplatan.se

... på Gullviveskolan i Gislaved satsar man rörelseglädje, klassammanhållning och välmående genom en egen Gullviviad? Gullviviaden är en del av en årslång satsning och pågår under hela läsåret. Eleverna tävlar i olika rörelseutmaningar, bäst i test och frågesport. Målet är att genom fysisk aktivitet få fler välmående barn som också når högre mål i skolan. Satsningen är kopplad till skolans värdegrundsarbete för en välmående skola.

... Petra Hultman, bördig från Smålandsstenar, ställer ut i konsthallens tillfälliga lokaler på Anderstorpsvägen 3 i Gislaved? En monumental skulptur bestående av tusentals virkade dukar som framställdes i samarbete med Westbo innebandyklubb är utställningens huvudverk. Läs mer på: gislavedskonsthall.se

Effektivare energianvändning i hushållen

För att hjälpa kommunens invånare med frågor som rör energi och klimat erbjuds gratis rådgivning. Rådgivningen är objektiv och opartisk och den vänder sig till hushåll, små och medelstora företag samt organisationer. Genom rådgivning kan du få information om olika lösningar för en effektivare energianvändning, kunskap om miljönyttan och en beskrivning av de ekonomiska konsekvenserna. För privatpersoner kan det vara väldigt kostsamt att göra energibesparande åtgärder som att byta uppvärmningssystem eller förbättra ventilationen. Men det finns enkla saker man kan göra för att få en effektivare energianvändning i sitt hem.

– Det finns flera saker man kan göra hemma för att minska energiförbrukningen och leva på ett mer klimat-smart sätt, berättar Jan-Ove Rickardsson som är kommunens energi- och klimatrådgivare. Du kan exempelvis kontrollera att fönster och dörrar i bostaden har lister som sluter tätt, och på så vis inte släpper in kyla eller ut värme. Du kan även leta reda på små energitjuvarna i hushållet som drar energi fast de inte används, exempelvis laddare till tekniska prylar.

Värmekamera till hjälp

För att ta reda på vilka energitjuvar som finns och var exempelvis ett hus "läcker energi" har Jan-Ove med sig en värmekamera när han är ute på hembesök.

– Värmekameran ser infravärme, alltså den strålningsvärme som man kan känna från ett element. Den visar varma ytor i gult och kalla ytor i blått och ett spektrum med rött och lila däremellan, berättar Jan-Ove.

Med hjälp av värmekameran kan han ge tips och råd om vilka åtgärder som borde göras.

– Oftast ser jag att fönster och dörrar är otäta vilket är lätt att åtgärda med nya tätninglistor men jag kan även se om huset är dåligt isolerat, säger Jan-Ove.

Energi- och klimatrådgivning finns i nästan varje kommun i Sverige.

Kostnadsfria och opartiska råd erbjuds till privatpersoner, organisationer och företag. Syftet med rådgivningen är att hjälpa allmänheten med råd i klimat- och energifrågor. Det kan exempelvis vara hur du sänker din energiförbrukning, minskar elanvändningen och hur du kan fasa ut användningen av icke förnyelsebara energikällor.

Några exempel på vad du kan få hjälp med:

- Hur du kan sänka energiförbrukningen och minska elanvändningen.
- Hur du kan använda solenergi för värme, varmvatten och el.
- Information om för och nackdelar med olika uppvärmningssystem.
- Tips och råd vid renovering och nybyggnation.
- Tips och råd vid installation av solceller, solpanel eller solfångare.
- Tips och råd om du vill ladda din elbil hemma.
- Vilka aktuella bidrag och stöd som finns att söka på energiområdet.

Vilken är den vanligaste energitjuven i olika våra hem?

– Det är faktiskt den kvarglömda laddaren som sitter kvar i vägguttaget utan att ladda någonting, säger Jan-Ove.

Boka tid för rådgivning

Kommunens rådgivning bedrivs på flera olika sätt. Du kan få råd genom telefonservice, besök på kontoret eller genom att vår energi- och klimatrådgivare besöker dig hemma. Med hjälp av rådgivningen är förhoppningen även att minska antalet sjuka hus och att användningen av icke-förnyelsebara energikällor ska minska. Du kontaktar vår energi- och klimatrådgivare via kommunens kontaktcenter.

Producera din egen solex

Just nu finns det ett rotavdrag på 15% på hela installationskostnaden för villaägare om skaffar solex. Om du funderar på att producera din egen solex kan Jan-Ove hjälpa till att göra en opartisk bedömning på offerter och om den beräknade elproduktionen är rimlig.